

Sygn. akt IV P 103/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Rejonowy w Łomży IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Marta Małgorzata Sulkowska

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2023 r. w Łomży

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **G. Z.**

przeciwko **S. (...)**

o wynagrodzenie

I. zasądza od pozwanego **S. (...)** na rzecz powódki G. Z. kwotę **29.155,95 zł brutto** (dwadzieścia dziewięć tysięcy sto pięćdziesiąt pięć złotych i 95/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- a) 648,37 zł brutto od dnia 26.01.2021 r.,
- b) 648,37 zł brutto od dnia 26.02.2021 r.,
- c) 648,37 zł brutto od dnia 26.03.2021 r.,
- d) 648,37 zł brutto od dnia 26.04.2021 r.,
- e) 648,37 zł brutto od dnia 26.05.2021 r.,
- f) 648,37 zł brutto od dnia 26.06.2021 r.,
- g) 648,37 zł brutto od dnia 26.07.2021 r.,
- h) 648,37 zł brutto od dnia 26.08.2021 r.,
- i) 648,37 zł brutto od dnia 26.09.2021 r.,
- j) 648,37 zł brutto od dnia 26.10.2021 r.,
- k) 648,37 zł brutto od dnia 26.11.2021 r.,
- l) 648,37 zł brutto od dnia 26.12.2021 r.,
- m) 661,34 zł brutto od dnia 22.02.2022 r.,
- n) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.01.2022 r.,
- o) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.02.2022 r.,

- p) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.03.2022 r.,
- q) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.04.2022 r.,
- r) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.05.2022 r.,
- s) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.06.2022 r.,
- t) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.07.2022 r.,
- u) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.08.2022 r.,
- v) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.09.2022 r.,
- w) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.10.2022 r.,
- x) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.11.2022 r.,
- y) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.12.2022 r.,
- z) 1.622,77 zł brutto od dnia 21.02.2023 r.

do dnia zapłaty;

II. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 14.747,40 zł (czternaście tysięcy siedemset czterdzieści siedem złotych i 40/100).

Sygn. akt IV P 103/23

UZASADNIENIE

Powódka **G. Z.** wniosła o zasądzenie od pozwanego S. (...) tytułem wyrównania wynagrodzenia za lata 2021 i 2022 kwoty 29.155,95 zł brutto z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- aa) 648,37 zł brutto od dnia 26.01.2021 r.,
- bb) 648,37 zł brutto od dnia 26.02.2021 r.,
- cc) 648,37 zł brutto od dnia 26.03.2021 r.,
- dd) 648,37 zł brutto od dnia 26.04.2021 r.,
- ee) 648,37 zł brutto od dnia 26.05.2021 r.,
- ff) 648,37 zł brutto od dnia 26.06.2021 r.,
- gg) 648,37 zł brutto od dnia 26.07.2021 r.,
- hh) 648,37 zł brutto od dnia 26.08.2021 r.,
- ii) 648,37 zł brutto od dnia 26.09.2021 r.,
- jj) 648,37 zł brutto od dnia 26.10.2021 r.,
- kk) 648,37 zł brutto od dnia 26.11.2021 r.,
- ll) 648,37 zł brutto od dnia 26.12.2021 r.,

- mm) 661,34 zł brutto od dnia 22.02.2022 r.,
- nn) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.01.2022 r.,
- oo) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.02.2022 r.,
- pp) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.03.2022 r.,
- qq) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.04.2022 r.,
- rr) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.05.2022 r.,
- ss) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.06.2022 r.,
- tt) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.07.2022 r.,
- uu) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.08.2022 r.,
- vv) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.09.2022 r.,
- ww) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.10.2022 r.,
- xx) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.11.2022 r.,
- yy) 1.590,95 zł brutto od dnia 26.12.2022 r.,
- zz) 1.622,77 zł brutto od dnia 21.02.2023 r. do dnia zapłaty.

W obszernym uzasadnieniu pozwu powódka powołując się na przepisy Konstytucji, orzecznictwo Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego, przepisy unijne oraz orzecznictwo (...) wskazała, że jej zdaniem przepisy ustaw o budżetach na rok 2021 i 2022 r. nie powinny być podstawą ustalenia wysokości jej wynagrodzenia, albowiem są niezgodne z Konstytucją. Zdaniem powódki jej wynagrodzenie powinno zostać ukształtowane w oparciu art. 91 § 1c - 1d ustawy z dnia 27 lipca 2001r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020r. poz. 2072 ze zm.).

Powódka wskazała, że przepisy art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2021 i 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022 r. naruszają art. 178 § 1 i 2 Konstytucji, albowiem wynagrodzenie ustalane na ich podstawie nie odpowiada godności urzędu sędziowskiego i zakresowi obowiązków, godząc w zasadę niezawisłości sędziowskiej. Powódka wskazała, że mimo powoływania się na trudności budżetowe związane z pandemią rząd w 2021 r. wypłacił emerytom i rencistom 13 i 14 emeryturę. W 2021 r. z tego tytułu poniesiono wydatki w wysokości 25 mld złotych (niezależnie od ustawowej waloryzacji tych świadczeń). W 2021 r. weszły również w życie liczne ustawy, które doprowadziły do wzrostu wynagrodzeń osób pełniących kierownicze stanowiska państwowe, w tym m.in. posłów, senatorów i Prezydenta RP, w związku ze zmianami tych ustaw doszło także m.in do podwyższenia wynagrodzeń radnych.

Powódka wskazała, że art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2021 i 8 ust. 1 ustawy o budżecie na rok 2022 r. naruszają także zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez niego prawa (art. 2 Konstytucji) oraz zasadę ochrony praw słusznie nabytych.

Powyższe regulacje naruszają również zasadę równego traktowania skutkując dyskryminacją w życiu gospodarczym (art. 32 ust. 2 Konstytucji). Prowadzą one bowiem do zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich przy jednoczesnym podniesieniu uposażeń przedstawicieli władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Zdaniem powódki regulacje ustaw o budżetach powodują, że wynagrodzenie powódki nie jest wynagrodzeniem godziwym w rozumieniu art. 13 zd. 1 i art. 78 § 1 kodeksu pracy.

Powódka wskazała ponadto, że art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie z 2021 r. oraz art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie z 2022 r. nie powinny znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie z powodu ich niezgodności z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 r. (dalej jako (...)) oraz z art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej jako (...)). Powołała się przy tym na liczne orzeczenia (...) dotyczące tej kwestii: z dnia 19 września 2006 r., W., C 506/04, EU:C:2006:587, pkt 51; z dnia 16 lutego 2017 r., M. P., C 503/15, EU:C:2017:126, pkt 37; z dnia 19. września 2006 r., C-506/04, pkt 51; z dnia 27 lutego 2018 r., C-64/16, pkt 45; z dnia 24 czerwca 2019 r., C-619/18, (...):EU:C:2019:531, pkt 75; opinia (...) z dnia 30 kwietnia 2019 r., 1/17, pkt 202 (pozew k. 2-12).

We wniesionym od wydanego w sprawie nakazu zapłaty sprzeciwie **pozwany S. (...)** wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania. Nie kwestionował wysokości kwot wskazanych w pozwie. Główny nacisk położony został na to, że zdaniem pozwanego sąd rozpoznający sprawę nie jest uprawniony do kontroli konstytucyjności przepisów ustaw o budżecie, albowiem kontrola zgodności ustaw z Konstytucją stanowi uprawnienie to należy wyłącznie do Trybunału Konstytucyjnego. Na poparcie swojego stanowiska pozwany wskazał liczne orzeczenia Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Trybunału Konstytucyjnego (sprzeciw k. 39-40).

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka G. Z. jest sędzią S. (...). W 2021 r. i 2022 r. otrzymywała wynagrodzenie w ósmej stawce awansowej (w 2021 r. była to kwota 14.130,58 zł, a w 2022 r. - 14.747,40 zł). Powódka w datach objętych pozwem otrzymywała dodatek za długoletnią pracę w wysokości 20% wynagrodzenia.

Sąd zważył, co następuje:

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się na tym, czy ingerencja ustawodawcy w ustanowiony w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych mechanizm kształtowania wynagrodzeń sędziów za pomocą ustaw o budżecie była zgodna z Konstytucją oraz czy sąd powszechny może badać zgodność ustaw z Konstytucją.

Po pierwsze, stwierdzić należy, że kwestia możliwości kwestionowania regulacji sprzecznych z Konstytucją przez sądy powszechne była przedmiotem wieloletnich sporów.

Obecnie w doktrynie i orzecznictwie nie ma w zasadzie wątpliwości, że sąd powszechny może odmówić zastosowania określonego przepisu, jeśli uzna go za niezgodny z Konstytucją. W uchwale Sądu Najwyższego - Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 listopada 2022 r., sygn. akt III PZP 2/21 wskazano, że „**orzekanie o zgodności ustaw z Konstytucją (art. 188 ust. 1 Konstytucji RP) nie jest tożsame z oceną konstytucyjności przepisu mającego zastosowanie w konkretnej sprawie przez sąd orzekający**”. Odmowa zastosowania przepisu ustawy uznanego przez sąd za sprzeczny z Konstytucją nie narusza zatem kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2001 r., III ZP 12/01, OSNAPiUS 2002 nr 2, poz. 34 z glosą częściowo krytyczną B. Nity, Przegląd Sądowy nr 5, poz. 153). W uchwale III ZP 12/01, Sąd Najwyższy stwierdził, że przedmiotem orzekania sądu jest **indywidualny stosunek społeczny**, a Trybunał Konstytucyjny orzeka o prawie. Wykonując władzę sądowniczą (art. 10 ust. 2 Konstytucji) sąd sprawuje wymiar sprawiedliwości (art. 175 ust. 1 Konstytucji), zaś Trybunał, orzekając o zgodności ustaw z Konstytucją, wykonuje bardziej władzę ustawodawczą - ustawodawcy negatywnego - niż sądowniczą (mimo że art. 10 ust. 2 Konstytucji zalicza go do władzy sądowniczej).

Do bezpośredniego stosowania Konstytucji przez sąd (art. 8 ust. 2) dochodzi najczęściej wówczas, gdy sąd stwierdzi istnienie konfliktu między normami (zasadami, wartościami) konstytucyjnymi a przepisem ustawy, który ma zastosować.

Praktyka odmawiania stosowania przez sądy ustaw, które są zdaniem sądów niekonstytucyjne, wynika z przywoływanej zasady nadrzędności Konstytucji wyrażonej w art. 8 ust. 1 i nakazu bezpośredniego jej stosowania,

wyrażonego w art. 8 ust. 2 Konstytucji RP. W wyroku z dnia 7 kwietnia 1998 r., I PKN 90/98 Sąd Najwyższy stwierdził, że sądy powszechne są uprawnione do badania zgodności stosowanych przepisów ustawowych z Konstytucją. Uznanie, że sądy powszechne nie są uprawnione do badania zgodności ustaw z Konstytucją, a w konsekwencji do zajmowania stanowiska w kwestii ich zgodności jak też niezgodności z Konstytucją, jest wyraźnie sprzeczne z art. 8 ust. 1 Konstytucji RP, który zobowiązuje do bezpośredniego stosowania jej przepisów, przy czym pod pojęciem „stosowanie” należy rozumieć w pierwszym rzędzie sądowe stosowanie prawa (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2001 r., III RN 189/00, OSNP 2002 nr 6, poz. 130, w którym opowiedziano się za możliwością dokonania przez sąd oceny zgodności przepisu z Konstytucją oraz stwierdzono, że sąd dokonując oceny konstytucyjności przepisu ustawy nie wkracza w kompetencje Trybunału Konstytucyjnego).”

Warto wskazać, że sądy powszechne w szczególności mogą badać takie ustawy, które nie mogą podlegać kontroli przez Trybunał Konstytucyjny (tak: ww. uchwała Sądu Najwyższego - Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 listopada 2022 r., sygn. akt III PZP 2/21).

Jak wynika z art. 59 ust. 1 pkt 4 w zw. z ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2393) Trybunał nie może prowadzić postępowania w przedmiocie zgodności z konstytucją aktów normatywnych, jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał.

Jest poza sporem, że ustawy o budżecie na rok 2021 i 2022 już nie obowiązują oraz że nie zostały w terminie zaskarżone przez uprawnione podmioty. Z uwagi na powyższe wydanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie ich zgodności z Konstytucją nie jest już możliwe. W tej sytuacji jedyną drogą na zapewnienie ochrony konstytucyjnych wolności i praw strony postępowania jest zbadanie ww. ustaw przez sąd powszechny.

Mając na uwadze powyższe Sąd dokonał oceny konstytucyjności art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie na 2021 r. oraz art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie na 2022 r. Odmowa zastosowania przepisu ustawy uznanego przez sąd za sprzeczny z Konstytucją nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego i nie ma bezpośredniego związku z tymi kompetencjami.

Przechodząc do meritum należy wskazać przepisy, będące podstawą rozpoznania w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 178 ust. 2 Konstytucji sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków.

Powyższą normę konstytucyjną uszczegóławia art. 91 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: usp). Zgodnie z § 1 tego przepisu wysokość wynagrodzenia sędziów, zajmujących równorzędne stanowiska sędziowskie, różnicuje staż pracy lub pełnione funkcje. Najważniejszy z punktu widzenia przedmiotowego sporu § 1c ww. przepisu wskazuje, że podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461), z zastrzeżeniem § 1d. Z kolei § 1d stanowi, że jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1c, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości.

Art. 91 § 2 usp wyjaśnia, że wynagrodzenie zasadnicze sędziego określa się w stawkach, których wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, o której mowa w § 1c. Stawki wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach sędziowskich oraz mnożniki, służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziów w poszczególnych stawkach, określa załącznik do ustawy.

Zgodnie z art. 91 § 6 usp w związku z pełnioną funkcją sędziemu przysługuje dodatek funkcyjny. Ponadto stosownie do § 7 tegoż artykułu wynagrodzenie sędziów różnicuje ponadto dodatek za długoletnią pracę, wynoszący, począwszy

od szóstego roku pracy, 5% wynagrodzenia zasadniczego i wzrastający po każdym roku o 1%, aż do osiągnięcia 20% wynagrodzenia zasadniczego.

Choć ww. przepis nie został uchylony (pozostaje cały czas w mocy), to ustawodawca zdecydował się trzykrotnie (w roku 2021, 2022, 2023) odstąpić od jego zastosowania i ustalić wysokość wynagrodzeń sędziów powszechnych w oparciu o ustawę o budżecie zamiast w oparciu o wskazany wyżej przepis ustrojowy. Mechanizm ten był również przewidziany w ustawie o budżecie na rok 2024 r., prawdopodobnie jednak nie wejdzie w życie.

W 2021 r. ustawodawca ustalił wysokość wynagrodzeń sędziów powszechnych w oparciu o art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U z 2020 r., poz. 2400), zwanej dalej ustawą o budżecie na 2021 r. Przepis ten stanowi, że „w roku 2021 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020r. poz. 2072), stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2019 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego”.

Z komunikatu Prezesa GUS z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2019 r. wynika, że przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2019 r. wyniosło 4.839,24 zł. Prezes GUS w komunikacie z dnia 11 sierpnia 2020 r. ogłosił, że przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2020 r. wyniosło 5.024,48 zł. Różnica pomiędzy przeciętnym wynagrodzeniem w drugim kwartale 2020 r. a przeciętnym wynagrodzeniem w drugim kwartale 2019 r. wynosiła **185,24 zł**.

W 2022 r. wynagrodzenia sędziów były wyliczane w oparciu o art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz.U. z 2021 r. poz. 2445), zwanej dalej ustawą o budżecie na 2022 r. Przepis ten stanowi, że „w roku 2022 podstawę wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236), stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2020 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego”. W ustępie 2 analizowanego przepisu wskazano, że „podstawę, o której mowa w ust. 1, zwiększa się o kwotę 26 zł”.

Wynika z powyższego, że wbrew dyspozycji art. 91 § 1c PrUSP w 2022 roku sędziowie otrzymywali wynagrodzenie w oparciu o ustawę o budżecie z 2022r., w której przyjęto jako podstawę drugi kwartał 2020 r., podczas gdy powinni je otrzymywać w oparciu o przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2021 r.

Z komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (dalej jako (...)) z dnia 11 sierpnia 2020 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2020 r. wynika, że przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2020 r. wyniosło 5.024,48 zł plus 26 złotych, razem 5.050,48 zł. Prezes GUS w komunikacie z dnia 10 sierpnia 2021 r. ogłosił, że przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2021 r. wyniosło 5.504,52 zł. Różnica pomiędzy przeciętnym wynagrodzeniem w drugim kwartale 2021 r., a przeciętnym wynagrodzeniem w drugim kwartale 2020 r. wynosi **454,04 zł** a w przypadku niedoliczania dodatkowej kwoty 26 zł byłoby to 428,04 zł.

Analogiczna sytuacja występuje w roku 2023. Jak wynika z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. 2022 poz. 2666, dalej ustawa o budżecie na 2023 r.) w roku 2023 podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z późn. zm.2)), stanowi kwota w wysokości 5.444,42 zł. Sąd wskazuje na to rozwiązanie, bo choć powódka nie dochodzi w niniejszej sprawie wynagrodzenia za 2023 r., to kwestia ta jest istotna z uwagi na treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 1/23 z dnia 8 listopada 2023 r., o którym mowa będzie niżej.

Należy zaznaczyć, że art. 91 § 1c ma charakter ustrojowy, albowiem sposób kształtowania wynagrodzeń sędziowskich ma na celu zapewnienie niezawisłości sędziów w zakresie orzekania. Ustawy o budżecie powinny zaś zawierać

normy techniczne służące realizacji budżetu państwa, nie powinny zajmować się kształtowaniem praw i obowiązków obywateli, a zwłaszcza w materiałach, które mają wpływ na ustroj państwa.

Sędziowie są jedyną grupą zawodową w Polsce, której Konstytucja gwarantuje prawo do wynagrodzenia „odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków” (art. 178 ust. 2 Konstytucji). Warto podkreślić, że jest to przepis niewystępujący w ustawach zasadniczych innych państw, z tego powodu autorzy publikacji prawniczych z innych krajów bardzo często powołują to unormowanie w swoich pracach (najczęściej cytowany zagranicą przepis polskiego prawa). Wydaje się, że ustawodawca tworząc ten – niespotykany gdzie indziej- przepis zdawał sobie sprawę z faktu, że w naszej rzeczywistości prawnej takie unormowanie jest niezbędne. Okazało się, że wielokrotnie władza wykonawcza i pozostająca pod jej wpływem władza ustawodawcza dążyła do niekorzystnego ukształtowania wynagrodzeń sędziowskich. Sytuacja taka miała ostatnio miejsce w 2012 r. i trwa obecnie od 2021 r. Mimo zatem zapobiegliwości ustawodawcy, który w akcie prawnym najwyższej rangi zawarł zobowiązanie do ukształtowania wynagrodzeń sędziowskich na poziomie godnym, wynagrodzenia realnie płacone sędziom w ostatnim trzydziestoleciu nie zawsze odpowiadały powyższej normie konstytucyjnej.

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt K 1/12 norma art. 178 ust. 2 Konstytucji „wyznacza, chociaż w sposób mało precyzyjny, pewien konieczny standard, który musi być respektowany przez ustawodawcę przy ustalaniu ustawowych zasad wynagradzania sędziów (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2000 r., sygn. P 8/00, OTK ZU nr 6/2000, poz. 189). Norma ta stanowi szczególną gwarancję ochrony wynagrodzeń sędziowskich na poziomie konstytucyjnym, co ogranicza dopuszczalność ingerencji ustawodawcy w system ich kształtowania. Art. 178 ust. 2 Konstytucji jest przy tym nie tyle gwarancją wynagrodzenia sędziego, jako *sui generis* pracownika, ile **elementem ustroju sądownictwa - istotną materialną gwarancją niezawisłości sędziego**. Nie jest bowiem przypadkiem, że unormowanie to znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie postanowienia ustanawiającego zasadę niezawisłości sędziów (art. 178 ust. 1 Konstytucji).”

Trybunał w uzasadnieniu powyższego wyroku wskazał, że „najważniejszym aspektem wynagrodzenia godnego urzędu sędziego jest, by sposób ustalania jego wysokości był oparty na obiektywnych, wymiernych przesłankach i działał z mocy samej ustawy - niejako „**automatycznie**”, bez potrzeby podejmowania w tej sprawie ocennych decyzji, które **mogłyby być instrumentem nacisku na sędziów**. Istotna jest, oczywiście, także sama wysokość wynagrodzenia, które powinno zapewniać bezpieczeństwo finansowe sędziemu i jego rodzinie, rekompensować rygorystyczne ograniczenia w podejmowaniu innej działalności zarobkowej oraz sprzyjać budowaniu prestiżu urzędu sędziego. Zdaniem Trybunału, wynagrodzenie to powinno być znacząco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w kraju.

Spełniający powyższe założenia, zobjektywizowany, mechanizm kształtowania wynagrodzeń sędziowskich zaczął funkcjonować w 2009 r., w wyniku porozumienia przedstawicieli wszystkich trzech władz, pod auspicjami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a stosowne regulacje znalazły się w PrUSP, SNU, ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) oraz ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz.U. z 2012 r. poz. 952, ze zm.).

(...) wynagradzania wszystkich sędziów oparty jest na takich samych zasadach i **został wyodrębniony z systemu wynagrodzeń pozostałych pracowników sfery budżetowej**. Wysokość wynagrodzenia sędziego zależy w nim od następujących obiektywnych przesłanek: zajmowanego stanowiska, stażu pracy (łącznie oraz na danym stanowisku sędziowskim) oraz pełnionych w sądownictwie funkcji. (...) ten nie zawiera żadnych elementów uznaniowych, w rodzaju nagród lub premii, które mogłyby być uzależnione od oceny wyników czy jakości pracy sędziego i stanowić instrument wpływu na niego.

Mechanizm ustalania wynagrodzeń sędziów został uregulowany w art. 91 § 1c PrUSP i w art. 42 § 2 SNU. Kształtuje on wynagrodzenie sędziego jako iloczyn ustawowo określonego mnożnika (wynoszącego dla sędziów sądów powszechnych i sędziów sądów administracyjnych - zależnie od zajmowanego stanowiska - od 2,05 do 3,23, a dla sędziów Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego - 4,13 w stawce podstawowej albo

4,75 w stawce awansowej) oraz mnożnej - podstawy wynagrodzenia zasadniczego w danym roku, którą stanowi wynagrodzenie w II kwartale, ogłaszane komunikatem Prezesa GUS w Monitorze Polskim. Takie powiązanie wynagrodzeń sędziów z przeciętnym wynagrodzeniem (w miejsce wcześniejszego odniesienia do przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej) - chroni je przed związanym z inflacją spadkiem siły nabywczej, dzięki mechanizmowi swoistej samoczynnej podwyżki wynagrodzenia zasadniczego i dodatków funkcyjnych - gwarantując, że wynagrodzenia sędziów będą zmieniały się in plus w wypadku dobrej kondycji gospodarki narodowej. Zarazem, w razie pogorszenia koniunktury gospodarczej i obniżenia przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ustawodawca przewidział, że wynagrodzenia sędziów mają pozostawać na tym samym poziomie (art. 91 § 1d PrUSP oraz art. 42 § 3 SNU). Mechanizm ten jest reakcją na dezyderat sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka z 23 lipca 2008 r. i elementem zmian systemowych prowadzących do wykonania art. 178 ust. 2 Konstytucji, a jego celem jest odniesienie zasad kształtowania wynagrodzeń sędziów do obiektywnego wskaźnika i uniezależnienie tego procesu od ingerencji władz wykonawczej i ustawodawczej.

Trybunał Konstytucyjny określił minimalne wymogi, które - zgodnie z art. 178 ust. 2 Konstytucji - powinny spełniać ustawowe regulacje wysokości sędziowskich wynagrodzeń (w szczególności w powołanym wyżej wyroku o sygn. P 8/00 i w wyroku z 18 lutego 2004 r., sygn. K 12/03, OTK ZU nr 2/ (...), poz. 8). Wynagrodzenia te powinny: po pierwsze - być ustalane przez odniesienie do przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej i znacząco przekraczać poziom tego wynagrodzenia; po wtóre - w dłuższym okresie wykazywać tendencję wzrostową co najmniej taką samą, jak przeciętne wynagrodzenie w sferze budżetowej; **po trzecie - w razie trudności budżetowych - być szczególnie chronione przed nadmiernie niekorzystnymi wahaniami.**"

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z 12 grudnia 2012 r., sygn. akt K 1/12 wskazał również, że „problematyka wynagradzania sędziów ma istotne znaczenie dla ich statusu. Powszechnie uznaje się, że odpowiednio wysokie wynagrodzenie jest jedną z gwarancji sędziowskiej niezawisłości, ponieważ pozwala ono sędziemu swobodnie pełnić urząd bez troski o byt materialny własny i rodziny. Kwestie zapewnienia odpowiednich środków na finansowanie sądownictwa, w tym na wynagrodzenia sędziów, poruszane były między innymi w rezolucji nr (...) Rady Gospodarczej i Społecznej Organizacji Narodów Zjednoczonych z 24 maja 1989 r., a także w zaleceniu nr R(94)12 Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich z 13 października 1994 r. dotyczącym niezawisłości, sprawności i roli sędziów oraz w Europejskiej karcie o statucie sędziów z 10 lipca 1998 r. Celem wymienionych aktów Rady Europy jest dopomożenie rządów państw członkowskich w zagwarantowaniu najwyższego poziomu kompetencji, niezawisłości i bezstronności sędziów.

Rada Europy wielokrotnie podkreślała, że wynagrodzenia sędziowskie stanowią istotny element gwarantujący niezawisłość i bezstronność sędziego. We wspomnianym zaleceniu Komitetu Ministrów sformułowano zasady dotyczące niezawisłości, sprawności i roli sędziów. W myśl zasady III „sędziom należy zapewnić warunki umożliwiające sprawne wykonywanie pracy”, w szczególności zaś „status i poziom wynagrodzeń współmierny do godności urzędu i ciężaru odpowiedzialności”, a w komentarzu wyjaśniono, że „uposażenie powinno dostatecznie wynagradzać ciężar (...) obowiązków”, zaś państwa członkowskie powinny „stworzyć rzeczywiste możliwości awansu i zwiększyć wynagrodzenia sędziów”.

Z kolei Europejska karta o statucie sędziów w punkcie 6.1. stanowi, że „Wykonywanie zawodu sędziego uprawnia do otrzymywania wynagrodzenia, którego wysokość jest ustalana w sposób chroniący sędziego przed presją wywieraną na niego w celu osiągnięcia wpływu na treść wydawanych przez niego decyzji, (...) na jego postawę w procesie orzekania, poprzez negatywne oddziaływanie na jego niezawisłość i bezstronność”. Mając za podstawę oba te dokumenty, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zagwarantowanie kompetencji, niezawisłości i bezstronności sędziów - w tym poprzez odpowiednie ukształtowanie ich wynagrodzeń - uznawane jest powszechnie za standard europejski, do którego powinno być dostosowane nie tylko prawodawstwo, ale przede wszystkim praktyka państw.

Zapewnienie sędziom odpowiedniego wynagrodzenia musi być ponadto rozpatrywane w kontekście art. 45 ust. 1 Konstytucji, ponieważ stanowi gwarancję interesu publicznego, wyrażającego się w zapewnieniu każdemu prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W demokratycznym państwie

prawnym gwarancją i warunkiem praworządności (rządów prawa) jest należyte działanie wymiaru sprawiedliwości, a jest ono - w ujęciu ustrojodawcy - w pełni możliwe tylko, gdy warunki pracy sędziów i ich wynagrodzenia odpowiadają godności sędziowskiego urzędu i zakresowi obowiązków.”

W wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt K 1/12 Trybunał Konstytucyjny uznał, że zamrożenie wynagrodzeń sędziów w 2012 r. nie stanowiło naruszenia norm konstytucyjnych. Trybunał uznał bowiem, że było ono uzasadnione sytuacją budżetową kraju, miało charakter jednorazowy, a ponadto poczynione były też oszczędności w innych sferach, w tym w zakresie wynagrodzeń niektórych pracowników sfery budżetowej.

W tym miejscu warto wskazać na niemalże prorocze stanowisko sędziego Mirosława Granata zawarte w jego zdaniu odrębnym do powyższego wyroku. Wskazał on, że „na gruncie art. 178 Konstytucji, wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu sędziego **nie jest wyznaczane przez budżet państwa, ale przez zasadę niezawisłości**. W Konstytucji godność urzędu jest powiązana z niezawisłością sędziego, i **nie może być uzależniona wyłącznie od budżetu**. W pewnym sensie wszystko zależy od budżetu, bez środków budżetowych nie będą funkcjonować sądy, nie będzie ochrony konstytucyjnych wolności i praw itd. Chodzi mi o to, że **nawet skromny budżet państwa nie upoważnia władzy wykonawczej do „majstrowania” przy płacy sędziego**. Na gruncie art. 178 Konstytucji główną sprawą dla ustrojodawcy jest niezawisłość sędziowska, a nie wysokość wynagrodzenia widziana z perspektywy zasady równowagi budżetowej lub z punktu widzenia zasady sprawiedliwości społecznej. (...) Moim zdaniem, należało stwierdzić, po myśli wnioskodawców, że art. 22 i art. 23 ustawy o budżecie są sprzeczne z art. 178 ust. 2 Konstytucji. (...) Po drugie, Trybunał, uznając konstytucyjność badanych przepisów, zezwała na to, że nie wprowadzamy żadnych reguł na przyszłość co do obchodzenia się ustawodawcy i władzy wykonawczej z godnością urzędu sędziego, w kontekście „warunków pracy i wynagrodzenia odpowiadających godności urzędu i zakresowi obowiązków”. Z wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wynika, jakimi wartościami ma się kierować ustawodawca, tak aby jednorazowość ustawy z 2011 r. nie stała się dążeniem władzy wykonawczej. (...) danej regulacji, aby zdołała legitymować zamrożenie płac, musiałaby być przez Trybunał w jakiś sposób „obudowana” i zinstytucjonalizowana. Warunki absolutnej wyjątkowości za 2012 r. musiałaby być ukonkretnione. Inaczej nie mamy gwarancji oraz ochrony przed „jednorazowością”. Argumentacja związana z kryzysem gospodarczym, jako argumentacja konstytucyjna Trybunału, musiałaby być wyjątkowo dobrze zdefiniowana. Trybunał powinien **pokazać pewne „bezpieczniki”, które chroniłoby urząd sędziego przed degradacją. Sędzia staje się w pewien sposób zawisły, jeśli jego zarobki są zależne od budżetu i od sprawiedliwości społecznej**. Konstytucyjnie, w normalnych warunkach, niezawisłość jest ważniejsza niż wartości ekonomiczne i **nie wolno niezawisłości sędziowskiej poświęcać dla równowagi budżetowej.**”

W podobnym duchu wypowiedział się w swoim zdaniu odrębnym sędzia TK W. H.. Wskazał on, że „konieczność i zasadność „zamrożenia” wynagrodzeń sędziowskich nie była analizowana w sposób dostatecznie wnikliwy, z uwzględnieniem wytycznych wynikających z art. 178 ust. 2 Konstytucji i powstałego na tle tego przepisu orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (por. zwłaszcza powołane wyroki o sygn. P 8/00 i K 12/03).” Sędzia podkreślił, że istniała konieczność szczegółowego rozważenia i uzasadnienia przez ustawodawcę decyzji co do „zamrożenia” wynagrodzeń sędziowskich.

Reasumując powyższą część rozważań należy wskazać, że w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (co zostało podsumowane w powołanym wyżej wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt K 1/12, Legalis nr 549573) określono nieprzekraczalne „warunki brzegowe”, a więc granice wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu sędziego i zakresowi jego obowiązków, wskazując, że:

1. wynagrodzenia sędziów powinny być kształtowane w sposób wykluczający jakąkolwiek uznaniowość – zarówno wobec całej tej grupy zawodowej – ze strony władzy wykonawczej, jak i w odniesieniu do poszczególnych sędziów, co do których niedopuszczalne jest uzależnianie jego wysokości od indywidualnej oceny ich pracy;
2. wysokość wynagrodzenia sędziego, w tym rozpoczynającego karierę w zawodzie sędziowskim sędziego sądu rejonowego, powinna znacząco przewyższać wysokość przeciętnego wynagrodzenia w sferze budżetowej;

3. wynagrodzenia sędziów powinny w dłuższym okresie czasu wykazywać tendencję wzrostową nie mniejszą niż przeciętne wynagrodzenie w sferze budżetowej;
4. w trudnej sytuacji budżetu państwa wynagrodzenia sędziów powinny być bardziej – niż wynagrodzenia wszystkich innych funkcjonariuszy i pracowników sfery budżetowej – chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami;
5. niedopuszczalne jest obniżenie w drodze normatywnej nominalnej wysokości wynagrodzenia sędziów, z wyjątkiem sytuacji, o której stanowi art. 216 ust. 5 Konstytucji (przekroczenie konstytucyjnego limitu zadłużenia)

Niedopuszczalne jest wybiórcze przerzucanie skutków niewydolności systemu finansów państwa na pewne grupy pracowników sfery budżetowej, zwłaszcza gdy równocześnie inne grupy zawodowe nie zostały owym „zamrożeniem” dotknięte, a nawet zagwarantowano im wzrost wynagrodzeń.

Należy podkreślić, że ustawodawca w uzasadnieniu żadnej z ustaw o budżecie z lat 2020-2023 nie powołał argumentów przemawiających za koniecznością odstępstwa od ustrojowej zasady regulacji wynagrodzeń sędziów zawartej w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych. W każdej z trzech dotychczasowych ustaw o budżecie łamiących mechanizm wskazany w ww. artykule ustawodawca ograniczył się do kilku lakonicznych zdań, odnoszących się w sposób ogólny do stanu budżetu państwa oraz ogólnej sytuacji geopolitycznej i ekonomicznej w Polsce oraz na świecie (np. pandemia, wojna, inflacja, płace pozostałych pracowników sfery budżetowej). W żadnym wypadku nie zawarto wyliczeń wskazujących na to, że sytuacja budżetowa jest tak zła, że ustawodawca nie miał innego wyjścia niż zamrożenie wynagrodzeń sędziowskich. W ustawach o budżecie nie ma zatem ani jednego argumentu za tym, że zaistniały obiektywne, sprawdzalne okoliczności na tyle ważne dla stanu budżetu, że konieczne stało się podjęcie kroków stanowiących naruszenie gwarancji niezawisłości sędziowskiej. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego w tym zakresie było ustawodawcy znane, waga trójpodziału władz również. Brak podstaw do zachwiania regułami wynagradzania sędziów wskazywało Ministerstwo Sprawiedliwości i Krajowa Rada Sądownictwa.

Należy uznać, że skoro ustawodawca nie ujawnił w uzasadnieniu ustaw o budżecie argumentów za „zamrożeniem” wynagrodzeń sędziowskich w latach 2021-2024, to takich argumentów nie ma. Sąd z urzędu nie znalazł podstaw do uznania, że sytuacja gospodarcza kraju była i jest tak zła, aby jedynym ratunkiem było podejmowanie kroków naruszających niezawisłość sędziowską, a zatem uderzających bezpośrednio w zasadę trójpodziału władzy. Warto podkreślić, że sytuacja budżetu państwa nie mogła być zła, skoro w 2021 r. podwyższono znacznie wynagrodzenia przedstawicieli władzy wykonawczej i ustawodawczej oraz kierowników jednostek państwowej sfery budżetowej. Podkreślić należy, że sędziów, pomimo ustrojowych gwarancji wysokości ich wynagrodzeń, potraktowano razem z prokuratorami gorzej niż osoby wymienione w art. 2 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2136), a więc niż kierowników przedsiębiorstw państwowych, państwowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną, agencji państwowych oraz państwowych jednostek budżetowych, w stosunku do których ustalono maksymalną wysokość wynagrodzenia miesięcznego przez przyjęcie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 roku (tj. 5.655,43 PLN) - art.12 ustawy „o budżecie” na rok 2022. Tym samym okazuje się, iż kwota bazowa wynagrodzeń w przypadku kierowników przedsiębiorstw i podmiotów państwowych była wyższa nie tylko od kwoty bazowej wynagrodzeń sędziów planowanej na 2022 rok, ale wyższa nawet od kwoty bazowej wynagrodzeń sędziowskich na rok 2022 ustalonej zgodnie z prawem (5.504,52 PLN). Warto również sięgnąć do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz.U. z 2021 r. poz.1394), które w samym środku pandemii przywołanej w uzasadnieniu projektu ustawy „o budżecie” jako argument na „zamrożenie” wynagrodzeń sędziowskich, a mianowicie z dniem 1 sierpnia 2021 r. znacznie podwyższyło wynagrodzenia Marszałkowi i Wicemarszałkom Sejmu, Marszałkowi i Wicemarszałkom Senatu, Prezesowi i Wiceprezesom Rady Ministrów, Prezesowi i Wiceprezesom Najwyższej Izby Kontroli, Szefowi i Zastępcom Szefa Kancelarii Prezydenta, wszystkim ministrom, sekretarzom stanu, podsekretarzom stanu (wiceministrom), wszystkim wojewodom i wicewojewodom,

wszystkim kierownikom i zastępcom kierowników urzędów centralnych, Szefowi Służby Cywilnej, Rzecznikowi i Zastępcom Rzecznika Praw Obywatelskich, Szefowi i Zastępcom Szefa Kancelarii Sejmu, Szefowi i Zastępcom Szefa Kancelarii Senatu, Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczącemu i wszystkim członkom Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej, Kierownikowi Krajowego Biura Wyborczego, Prezesowi i Zastępcom Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Rzecznikowi i Zastępcom Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznikowi i Zastępcom Rzecznika Małych i Średnich (...), Rzecznikowi i Zastępcom Rzecznika (...), Prezesowi i Wiceprezesom Polskiej Akademii Nauk, wszystkim członkom Państwowej Komisji do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, Głównemu Inspektorowi Pracy i jego zastępcom, zastępcem Prokuratora Generalnego, Prezesowi, Pierwszemu Zastępcy Prezesa oraz Wiceprezesom Narodowego Banku Polskiego. Podwyżki dotyczyły setek osób tworzących establishment państwowy. Dla zilustrowania sytuacji samo wynagrodzenie zasadnicze Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa Rady Ministrów wzrosło z kwoty 11.094,40 PLN (6,2 x 1.789,42) do kwoty 15.532,17 PLN (8,68 x 1.789,42) czyli dokładnie o 40%, zaś samo wynagrodzenie zasadnicze Prezesa Narodowego Banku Polskiego poszybowało z kwoty 7.515,56 PLN (4,2 x 1.789,42) do kwoty 15.532,17 PLN (8,68 x 1.789,42) czyli o 106,67%. (...) pensji Pierwszego Zastępcy Prezesa oraz Wiceprezesów Narodowego Banku Polskiego był jeszcze wyższy i osiągnął u Wiceprezesów aż 137,58%. Wynagrodzenie zasadnicze większości wymienionych wyżej osób, w tym ministrów, wojewodów, wicewojewodów wzrosło wówczas o 40%, zaś wiceministrów (podsekretarzy stanu) o 60%. Do tego doszedł zauważalny wzrost stawek dodatków funkcyjnych. W ślad za wynagrodzeniem zasadniczym podsekretarzy stanu (wiceministrów) z dniem

1 sierpnia 2021 r. wzrosły **o 60% wynagrodzenia zasadnicze i diety parlamentarne posłów i senatorów** (art. 25 ust. 2 i art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora - Dz.U. z 2022 r. poz. 1339). Ustawą z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1834) podwyższono z dniem 1 listopada 2021 r., a więc również w trakcie pandemii (...) 19 wynagrodzenie zasadnicze **Prezydenta** o 40% i dodatek funkcyjny o 40%. Ponadto jak wskazano w uzasadnieniu pozwu, mimo rzekomo trudnej sytuacji budżetu, w latach 2021 i 2022 wypłacono 13 i 14 emeryturę, co wiązało się ze znacznymi wydatkami. Powyższe oznacza, że władza wykonawcza i ustawodawcza traktowała poszczególnych członków sfery budżetowej w nierówny sposób: osoby na stanowiskach kierowniczych otrzymały znaczne podwyżki, natomiast wielu pracownikom budżetówki odmówiono racjonalizacji wynagrodzenia zasłaniając się sytuacją budżetową. Powyższe jest niedopuszczalne w państwie prawa. Jeśli finanse państwa znajdowałyby się w złym stanie, to należy podjąć racjonalne cięcia, obejmujące w porównywalnym stopniu całą sferę budżetową, poczynając od osób pełniących najwyższe stanowiska w państwie. Sytuacja budżetowa nie była jednak ani w 2021 r., ani w 2022 r. zła w takim stopniu, by uzasadniała zamrożenie wynagrodzeń sędziów. Wskazał to wprost Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt K 1/23. Badający kwestię wynagrodzeń sędziowskich w 2023 r. Trybunał podkreślił, że sytuacja budżetowa nie mogła stanowić zamrożenia wynagrodzeń w latach 2021-23. Wskazał on, że „analiza sytuacji gospodarczej Polski, co zostało również podkreślone w opinii Ministra Finansów, wskazuje na to, że budżet państwa w najbliższych latach [a zatem do chwili obecnej nie był w takiej sytuacji- dopisek mój] może znaleźć się w sytuacji trudnej, chociaż nie krytycznej. Zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych (liczone według metodyki unijnej) może wzrosnąć na koniec 2024 r. do poziomu 55% (...) (z poziomu 51,7% (...) na koniec 2022 r.). Jednocześnie, państwowy dług publiczny (liczony według metodyki krajowej) daleki jest od referencyjnej wartości 60% (...) wskazanej w art. 216 ust. 5 Konstytucji - zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów, państwowy dług publiczny na koniec II kwartału 2023 r. wyniósł 38,2% (...) tymczasem dopiero przekroczenie tej wartości w orzecznictwie TK utożsamiane jest z krytyczną kondycją finansów publicznych. Nawet gdyby przyjąć, że nieprzekraczalna relacja 3/5 pomiędzy długiem publicznym a wartością rocznego (...) powinna odnosić się nie do długu liczonego według metodyki krajowej, lecz do długu liczonego według metodyki unijnej, który z uwagi na swoją konstrukcję, dużo bardziej transparentnie przedstawia rzeczywisty stan zadłużenia państwa, **to nie istnieje w najbliższej przyszłości ryzyko jej przekroczenia**” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt K 1/23). Skoro sytuacja gospodarcza w 2023 nie uzasadniała zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich, to tym bardziej nie było do tego podstaw w 2021 r. (kiedy nie było jeszcze problemu z inflacją), ani w 2022 r., kiedy wskazane w orzeczeniu TK parametry były korzystniejsze niż obecnie.

Zupełnie na marginesie warto zaznaczyć, że wynagrodzenia sędziów w skali budżetu państwa stanowią niewielki ułamek, liczone są w promilach wartości wydatków budżetowych. Trudno uznać, że „oszczędności” wynikające z ustaw okołobudżetowych mają jakikolwiek wpływ na sytuację budżetową państwa.

Należy podkreślić, że sam ustawodawca w 2020 r. planując budżet na 2021r. twierdził stanowczo, że zamrożenie wynagrodzeń sędziów będzie miało charakter jednorazowy, co wyraźnie jest wskazane w uzasadnieniu ustawy okołobudżetowej. Miało to związek z pandemią, która została potraktowana przez poszczególne kraje w sposób wcześniej nieznan. Mimo niezwykłości tej sytuacji, z tego co Sądowni wiadomo, w żadnym kraju nie doszło zamrożenia płac sędziów z uwagi na pandemię. Jak już wcześniej wskazano okazało się, że w 2021 r. nie było podstaw do zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich, wynika to chociażby z faktu, że w tym samym 2021 r. podniesiono wynagrodzenia przedstawicieli władzy wykonawczej i ustawodawczej oraz kierowników sfery budżetowej, o czym była mowa wcześniej. Raz jeszcze należy podkreślić, że w 2021 r. sytuacja budżetu państwa nie była na tyle zła, by uzasadnić zamrożenie wynagrodzeń sędziów. Ponadto jak wynika ze sprawozdania NIK-u podejmowane wówczas działania mające na celu zwalczanie pandemii, nie były prowadzone w pełni prawidłowo i spowodowały marnotrawstwo publicznych pieniędzy.

Podobnie jak Trybunał Konstytucyjny w powołanym wcześniej wyroku z dnia 8 listopada 2023 r. nie można kwestii wynagrodzeń sędziowskich w 2021 r. traktować bez kontekstu w postaci kolejnych zamrożeń pensji sędziowskich w latach 2022-2023 i planowanego zamrożenia na 2024r. Przy takim spojrzeniu okaże się, że zamrożenie w roku 2021 nie miało charakteru incydentalnego, lecz było początkiem sprzecznego z Konstytucją mechanizmu odchodzenia od regulacji ustrojowej zawartej w art. 91§ 1c Prawa o ustroju sądów powszechnych. Gdyby zamrożenie miało charakter jednorazowy i dotyczyło tylko roku 2021, to wówczas można byłoby jeszcze rozważać jego zasadność (choć jak wyżej wskazano nie broni się ono w kontekście warunków brzegowych wskazanych w uzasadnieniu TK z 2012 r.). Skoro jednak jest elementem długotrwałego procesu (pierwszym ogniwiem w łamaniu prawa), to należy uznać, że żadne argumenty nie przemawiają na jego korzyść. Podobnie wypowiedział się na ten temat TK w wyroku z 8 listopada 2023r., o czym mowa będzie niżej.

Nie stanowi podstawy do zamrożenia wynagrodzeń sędziowskich sytuacja pozostałych pracowników tzw. budżetówki. Jak wskazywał Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyżej wyroku sędziowie zostali wyodrębnieni jako grupa zawodowa o szczególnym znaczeniu dla ustroju państwa, której sytuacja ekonomiczna bezpośrednio przekłada się na zasadę trójpodziału władz. Zmiana mechanizmu wynagradzania sędziów jest dopuszczalna jedynie w przypadkach wyjątkowych, które w latach 2021-2023 nie nastąpiły. Nie zmienia to faktu, że państwo jako pracodawca pracowników sfery budżetowej nie we wszystkich przypadkach wywiązało się z obowiązku zapewnienia właściwego wynagrodzenia, odpowiadającego roli poszczególnych pracowników dla pełnienia przez państwo swoich podstawowych obowiązków. Wynagrodzenie pracownika budżetówki powinno być tak ukształtowane, aby budowało prestiż zawodu oraz zapewniało dopływ odpowiednich kadr, bowiem jakość kadr sfery budżetowej ma wpływ na jakość samego państwa i realizację jego obowiązków wobec obywateli.

Zasada ochrony zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, zwana również zasadą lojalności państwa względem obywateli stanowi fundament zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Przedmiotowa zasada opiera się na założeniu, że organy władzy publicznej powinny działać w sposób lojalny i uczciwy względem jednostki, budzący w niej poczucie stabilności i bezpieczeństwa prawnego. Bezpieczeństwo prawne jest jedną z podstawowych wartości państwa prawnego i jest rodzajem wolności od nieoczekiwanych i zaskakujących ingerencji, ponieważ stosunki między państwem i obywatelem powinny być nacechowane lojalnością. Istotą lojalności jest zaś zakaz zastawiania swoistych „pułapek” na obywatela, formułowania obietnic bez pokrycia, a także nagłego wycofywania się przez państwo ze złożonych obietnic lub zmiany ustalonych reguł postępowania.

W świetle powyższego stwierdzić należy, że ingerencja w kształtowanie wysokości wynagrodzeń sędziów stanowi nagłe wycofanie się państwa z obietnic złożonych sędziom (co do ustalania ich wynagrodzeń na podstawie art. 91 § 1c usp), co oznacza nieusprawiedliwione naruszenie zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Z zasady demokratycznego państwa prawnego wynika również zasada ochrony praw słusznie nabytych. Ww. zasada wyklucza arbitralne znoszenie lub ograniczanie praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zasada ochrony praw słusznie nabytych zapewnia ochronę publicznych i prywatnych praw podmiotowych.

Zasada ochrony praw słusznie nabytych nie ma charakteru bezwzględny. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie przypominał, że Konstytucja RP dopuszcza ograniczanie lub znoszenie praw nabytych w razie kolizji wartości znajdujących się u podstaw tej zasady z innymi wartościami konstytucyjnymi. Ograniczenie lub zniesienie praw nabytych jest dopuszczalne pod warunkiem, że takie działanie jest konieczne dla realizacji innych wartości konstytucyjnych, które w danej sytuacji mają pierwszeństwo przed wartościami znajdującymi się u podstaw zasady ochrony praw nabytych. Prawodawca powinien jednak ograniczyć do niezbędnego minimum negatywne skutki dla jednostki i wprowadzić rozwiązania, które ułatwiają dostosowanie się do nowej sytuacji (wyr. z 25.6.2002 r., K 45/01, OTK-A 2002, Nr 4, poz. 46; zob. też wyr. TK z: 16.6.2003 r., K 52/02, OTK-A 2003, Nr 6, poz. 54 i 18.9.2006 r., SK 15/05, OTK-A 2006, Nr 8, poz. 106). Najczęściej odstępstwa od zasady ochrony praw nabytych uzasadniane są potrzebą zapewnienia równowagi budżetowej oraz pogorszeniem sytuacji ekonomicznej państwa.

Reasumując tą część wywodów należy wskazać, że ustawodawca odstępując w ustawach o budżetowych za lata 2021-2024 od mechanizmu określonego w art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych działał bez żadnego uzasadnienia, naruszając art. 178 ust. 2 Konstytucji oraz inne przepisy ustawy zasadniczej kształtujące zasadę trójpodziału władzy i państwa prawnego.

Warto zaznaczyć, że Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Krajowa Rada Sądownictwa wnieśli o stwierdzenie, że art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2666) są niezgodne z:

- a) art. 178 ust. 2 w zw. z art. 178 ust. 1 oraz art. 173 i art. 10 ust. 1 Konstytucji RP przez to, że naruszają gwarancję zapewnienia sędziom wynagrodzenia na poziomie odpowiadającym godności sprawowanego przez nich urzędu oraz zakresowi ich obowiązków, a tym samym naruszają gwarancję niezawisłości sędziowskiej stanowiącej warunek niezależnego wykonywania funkcji władzy sądowniczej;
- b) art. 2 w zw. z art. 178 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim naruszają zasadę ochrony praw nabytych oraz zaufania do państwa i stanowionego prawa polegającą na zastosowaniu arbitralnego sposobu wyznaczania podstawy wynagrodzeń sędziowskich w 2023 r.;
- c) art. 31 ust. 3 w zw. z art. 178 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim naruszają prawo sędziów do wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi obowiązków rozumiane jako podmiotowe prawo do ustalania wynagrodzenia na podstawie obiektywnych kryteriów, niezależnych od arbitralnej decyzji władzy ustawodawczej.

Stanowisko wnioskodawców poparł Rzecznik Praw Obywatelskich.

Trybunał Konstytucyjny przychylił się to tego wniosku i w wyroku z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. akt K 1/23 stwierdził, że a rt. 8 i art. 9 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U. poz. 2666, ze zm.) są niezgodne z art. 178 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu Trybunał powołał się m.in. na treść opisanego wyżej swojego wyroku z 12 grudnia 2012 r., o sygn. K 1/12 (OTK ZU nr 11/ (...), poz. 134). Podkreślił, że we wskazanym wyroku wyjaśnił, że „najważniejszym aspektem wynagrodzenia godnego urzędu sędziego jest, by sposób ustalania jego wysokości był oparty na obiektywnych, wymiernych przesłankach i działał z mocy samej ustawy - niejako «automatycznie», bez potrzeby podejmowania w tej sprawie ocennych decyzji, które mogłyby być instrumentem nacisku na sędziów. Istotna jest, oczywiście, także sama wysokość wynagrodzenia, które powinno zapewniać bezpieczeństwo finansowe sędziemu i jego rodzinie, rekompensować rygorystyczne ograniczenia w podejmowaniu innej działalności zarobkowej oraz sprzyjać budowaniu

prestżu urzędu sędziego”. Trybunał uznał, że przyjęty w 2009 r. sposób ustalania wynagrodzenia sędziów odpowiada powyższym założeniom. Na tej podstawie Trybunał w wyroku o sygn. K 1/12 sformułował nieprzekraczalne „warunki brzegowe” wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu sędziego i zakresowi jego obowiązków (zostały one wymienione we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia). Trybunał podkreślił, że zasady wynagradzania sędziów sformułowane w ustawie o budżecie na 2023 r. muszą spełniać wszystkie warunki brzegowe, by stwierdzić o ich konstytucyjności. Zdaniem TK wątpliwości, nasuwają się odnośnie do zgodności przedmiotu kontroli z warunkiem, zgodnie z którym „wynagrodzenia sędziowskie powinny być kształtowane w sposób wykluczający jakąkolwiek uznaniowość. Już sama analiza przepisów kształtujących sposób wynagradzania sędziów **w latach 2021-2023** pozwala stwierdzić, że w każdym z ostatnich trzech lat ustawodawca przyjął inną koncepcję co do konstrukcji tego mechanizmu. W ustawie o budżecie na 2021 r. wzięto za podstawę ustalenia wynagrodzenia przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedzającego rok poprzedni (czyli 2019 r. zamiast 2020 r.) W ustawie o budżecie na 2022 r. również zastosowano ten mechanizm, jednak zwiększono ponadto tę podstawę o 26 zł. Z kolei w 2023 r. odstąpiono od jakiegokolwiek powiązania podstawy wynagrodzeń sędziowskich z wysokością przeciętnego wynagrodzenia. Podstawę tę określono w pełni w sposób kwotowy. Minister Finansów w swojej opinii tłumaczył takie rozwiązanie chęcią dostosowania tempa wzrostu wynagrodzeń sędziowskich do tempa wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej. Tożsame rozwiązanie zaprezentowano w projekcie ustawy o budżecie na 2024 r. - tym razem kwota będąca podstawą ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego została ustalona na 6114,08 zł. Projekt zakłada więc wzrost podstawy o 12,3%, co z kolei przewyższa przewidywany wzrost wynagrodzeń w sferze budżetowej przewidziany w projekcie ustawy o budżecie na 2024 r. (6,6% z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe). Oczywiście jest, że rozwiązanie przyjęte w projekcie ustawy o budżecie na 2024 r. pozostaje poza kognicją Trybunału. Nie jest to bowiem akt prawny i nie stanowi przedmiotu kontroli w niniejszej sprawie. Przytoczenie tego rozwiązania pozwala jednak na analizę zaskarżonych przepisów ustawy o budżecie na 2023 r. w szerszym kontekście i zbadanie, **czy przyjęte w przedmiocie kontroli zasady wynagradzania sędziów mają charakter czysto uznaniowy ze strony ustawodawcy.** Należy jeszcze raz podkreślić, że każda z modyfikacji zasad wynagradzania sędziów na mocy ustawy o budżecie miała w istocie rzeczy charakter tymczasowy, ponieważ co do zasady podstawa zasadniczych wynagrodzeń sędziowskich ustalana jest na podstawie przepisów p.u.s.p, SNU oraz u.s.TK. **Tymczasem od przeszło trzech lat reguła ta była „tymczasowo” modyfikowana, za każdym razem w inny sposób. Taki stan rzeczy sprawia, że podać można w wątpliwość sens istnienia norm regulujących podstawę zasadniczego wynagrodzenia sędziów w wyżej wspomnianych ustawach. Stosowanie jednorocznych rozwiązań tymczasowych w perspektywie wieloletniej, dodatkowo o zmiennym charakterze, sprawia, że nie został spełniony warunek brzegowy wymieniony w pkt 1. Wynagrodzenia sędziów w ostatnich latach kształtowane są przez ustawodawcę w sposób całkowicie uznaniowy - zarówno co do konstrukcji mechanizmu wynagradzania jak i tempa wzrostu płac. Taka praktyka nie zapewnia konstytucyjnej ochrony wynagrodzenia odpowiadającego godności urzędu sędziego oraz zakresowi jego obowiązków. Sędziowie nie mogą w żaden sposób przewidzieć, jak będzie kształtować się ich wynagrodzenie.** (...) Tymczasem taka uznaniowość nie powinna mieć miejsca w odniesieniu do wynagrodzeń sędziowskich, których szczególny charakter potwierdzony jest w art. 178 ust. 2 i art. 195 ust. 2 Konstytucji. Konstytucyjna ranga powinna gwarantować nie tylko ich nominalną wysokość. Jak zauważył Trybunał w wyroku o sygn. K 1/12, celem art. 178 ust. 2 Konstytucji ma być „stworzenie takiego mechanizmu wynagradzania sędziów, który uwolniłby ich od niepewności co do wysokości ich przyszłych dochodów i uniemożliwiłaby jakiegokolwiek manipulacje w stosunku do nich”. (...) Powyższe rozważania powinny być rozpatrywane w związku z warunkiem sformułowanym w wyroku o sygn. K 1/12 wskazanym w pkt 4 - w trudnej sytuacji budżetu państwa wynagrodzenia sędziów powinny być „bardziej - niż wynagrodzenia wszystkich innych funkcjonariuszy i pracowników sfery budżetowej - chronione przed nadmiernie niekorzystnymi zmianami”. (...) w obliczu potencjalnie trudnej sytuacji budżetowej, zgodnie z warunkami brzegowymi zdefiniowanymi przez TK w wyroku o sygn. K 1/12, konieczne jest zapewnienie szczególnej ochrony wynagrodzeń sędziowskich. Sytuacja ta jednocześnie nie jest jednak tak poważna, aby w jakikolwiek sposób usprawiedliwiać rozwiązania nadzwyczajne. Zapewnienie mechanizmu wynagradzania sędziów w myśl art. 178 ust. 2 i art. 195 ust. 2 Konstytucji jest obecnie możliwe w pełnym poszanowaniu zasady równowagi budżetowej, która również ma normatywne podłoże w Konstytucji.” (...) Podstawowa różnica pomiędzy przedmiotem kontroli w niniejszej

sprawie, a przedmiotem kontroli w sprawie o sygn. K 1/12 polega właśnie na ich granicach temporalnych. O ile regulacja rozpatrywana w sprawie o sygn. K 1/12 miała charakter incydentalny, o tyle przedmiot kontroli w niniejszej sprawie, ma charakter de facto systemowego usankcjonowania rozwiązania de iure incydentalnego. **Z uwagi na szczególną formę ustawy okołobudżetowej, która, tak jak ustawa budżetowa, obowiązuje jedynie przez rok budżetowy, nie należy przedmiotu kontroli rozpatrywać bez kontekstu rozwiązań w tym zakresie przyjętych w latach poprzednich. Przepisy ustaw okołobudżetowych na lata 2021-2023 (oraz rozwiązanie przyjęte w projekcie ustawy okołobudżetowej na 2024 r.) w istocie stanowią specyficzne pod kątem zakresów temporalnych nowe zasady ustalania podstawy zasadniczych wynagrodzeń sędziowskich.** Rozwiązania unormowane w przedmiocie kontroli, czyli art. 7, art. 8 i art. 9 ustawy okołobudżetowej na 2023 r., nie tylko nie są spójne z rozwiązaniami *lex generalis* zawartymi w prawie o ustroju sądów powszechnych, ustawie o Sądzie Najwyższym oraz ustawie o statusie Sędziów TK, ale także **nie są nawet spójne z analogicznymi przepisami ustawy okołobudżetowej na 2021 r. i ustawy okołobudżetowej na 2022 r.** Oznacza to, że ustawodawca w tej materii kieruje się **daleko posuniętą uznaniowością.** Ta uznaniowość nie zapewnia sędziom konstytucyjnych gwarancji wysokości ich przyszłych dochodów oraz nie chroni ich przed potencjalnymi manipulacjami ze strony ustawodawcy. Wobec tego zasady wynagradzania sędziów uregulowane na mocy art. 7, art. 8 i art. 9 ustawy okołobudżetowej na 2023 r. nie spełniają warunków brzegowych określonych w orzecznictwie TK. Na tej podstawie należy uznać, że art. 8 i art. 9 ustawy okołobudżetowej na 2023 r. są niezgodne z art. 178 ust. 2 Konstytucji, a art. 7 ustawy okołobudżetowej na 2023 r. jest niezgodny z art. 195 ust. 2 Konstytucji.”

Niezależnie od zaprezentowanej powyżej argumentacji, należy podkreślić, że rolą tzw. ustaw okołobudżetowych nie jest wprowadzanie zmian w ustawach zwykłych, lecz wyłącznie zapewnienie realizacji (wykonania) ustawy budżetowej. Z tego też powodu wprowadzania zmian do innych ustaw (w tym przypadku do art. 91 § 1c PrUSP) powinno odbywać się poprzez nowelizację danej ustawy z poszanowaniem obowiązujących procesów legislacyjnych, w tym rygorów dotyczących zmian ustaw ustrojowych.

Dokonywanie zatem zmian w zakresie zasad kształtowania wynagrodzeń sędziowskich w oparciu o ustawę okołobudżetową jest nieakceptowalne. Ustawa okołobudżetowa nie dotyczy zmian wynagrodzeń sędziów, ale służy zapewnieniu wykonania budżetu. Z formalnego punktu widzenia zmiany wynagrodzeń sędziów nie stanowią materii, jaką powinna regulować ustawa okołobudżetowa.

Ponadto należy wskazać, że **zasada pierwszeństwa prawodawstwa unijnego** nakłada na sądy obowiązek dokonywania oceny zgodności prawa krajowego z prawem unijnym i w razie stwierdzenia jego sprzeczności, odmowy zastosowania przepisu prawa państwa członkowskiego.

Art. 12 ust. 1 ustawy okołobudżetowej z 2021 r. oraz art. 8 ust. 1 ustawy okołobudżetowej z 2022 r. nie powinny znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie z powodu ich niezgodności z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 r. (dalej jako (...)) oraz z art. 47 akapit drugi Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej jako (...)). Przepis art. 19 ust. 1 akapit drugi (...) kreuje obowiązek ustanowienia przez państwa członkowskie "środków" niezbędnych do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej. Dla urzeczywistnienia tej ochrony, kluczowe jest zapewnienie obywatelowi dostępu do „niezawisłego” sądu w rozumieniu art. 47 akapit drugi KPP.

Zdaniem (...) pojęcie niezawisłości oznacza między innymi, że **sąd wypełnia swe zadania w pełni autonomicznie, nie podlegając żadnej hierarchii służbowej ani nie będąc podporządkowanym komukolwiek i nie otrzymując nakazów czy wytycznych z jakiegokolwiek źródła, oraz że jest on w ten sposób chroniony przed ingerencją i naciskami zewnętrznymi mogącymi zagrozić niezależności osądu jego członków i wpływać na ich rozstrzygnięcia** (zob. wyroki: z dnia 19 września 2006 r., W., C 506/04, EU:C:2006:587, pkt 51; z dnia 16 lutego 2017 r., M. P., C 503/15, EU:C:2017:126, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo). (...) wskazuje przy tym, że **nieodłączną gwarancją niezawisłości sędziowskiej stanowi (obok nieusuwalności sędziów) poziom wynagrodzenia odpowiadający wadze wykonywanych przez nich zadań** (zob. wyroki: z dnia 19. września 2006 r., C-506/04, pkt 51; z dnia 27

lutego 2018 r., C-64/16, pkt 45; z dnia 24 czerwca 2019 r., C-619/18, (...):EU:C:2019:531, pkt 75; opinia (...) z dnia 30 kwietnia 2019 r., 1/17, pkt 202).

W kontekście przedmiotowej sprawy należy przytoczyć wyrok (...) z dnia 27 lutego 2018 r., w którym stwierdzono, że **zamrożenie wynagrodzeń sędziów nie godzi w zasadę niezawisłości sędziowskiej** (w rozumieniu art. 47 KPP i art. 19 ust. 1 akapit drugi (...)) w sytuacji, **gdy owo zamrożenie dotyczy nie tylko sędziów (a więc wybranej grupy zawodowej), „ale – szerzej [obejmuje – dopisek własny] – różne osoby zajmujące funkcje publiczne i osoby wykonujące zadania w sektorze publicznym, w tym przedstawiciele władz ustawodawczej, wykonawczej” i jednocześnie jest ono podyktowane koniecznością „likwidacji nadmiernego deficytu budżetowego państwa”**.

Zamrożenie wynagrodzeń sędziowskich mocą art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie z 2021 r. i art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie z 2022 r. nie spełnia standardów wynikających z ww. wyroku (...), zatem uchybia zasadzie niezawisłości sędziowskiej, o której mowa w art. 47 KPP i art. 19 ust. 1 akapit drugi (...).

Normy art. 12 ust. 1 ustawy o budżecie z 2021 r. oraz art. 8 ust. 1 ustawy o budżecie z 2022 r. są sprzeczne zatem nie tylko z polską Konstytucją, ale i z unormowaniami unijnymi.

Wszystkie powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że wynagrodzenie powódki powinno zostać oparte na art. 91 § 1 c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, a nie na ww. zapisach ustaw o budżecie.

Pozwany nie kwestionował wyliczeń pozwu co do wysokości ani terminu płatności odsetek. Sąd uznał zatem, że kwoty te są prawidłowe (art. 230 kpc).

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powódki opierając się na treści art. 477² § 1 kpc. Wysokość tego wynagrodzenia Sąd ustalił w oparciu o dane zawarte w pozwie (k. 3v)

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w wyroku.